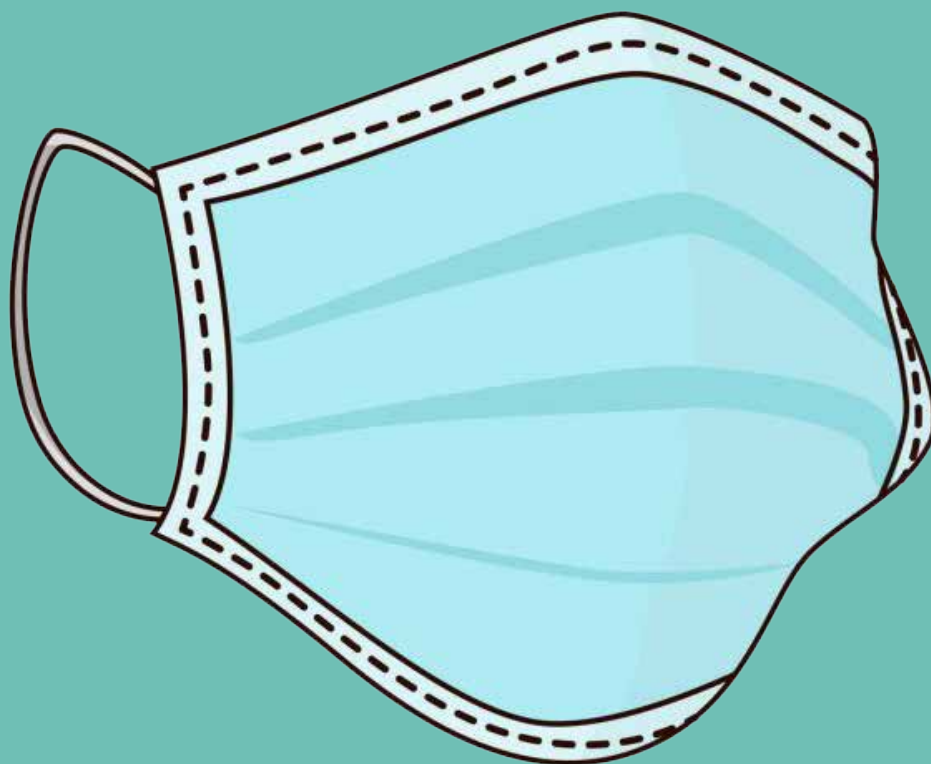

ÅRSMELDING 2020

20
20

LEDER

«I en fri og demokratisk stat gir åpne og velfungerende arkiv en trygghet for alle. Der kan forvaltningen lære av sine feil, innbyggerne dokumentere sine rettigheter, juristen finne viktige bevis, journalisten avdekke uregelmessigheter og forskere kaste lys over fenomener. Arkiv er vår felles hukommelse som kan dokumentere individuelle og kollektive rettigheter og plikter i et moderne samfunn.» Slik innledes IKA Kongsbergs strategidokument. I kriseåret med covid-19-pandemiens utbrudd og alle de konsekvenser dette har gitt i en hel verden, er arkivene viktige kilder for ettertidens forskning på samfunnets tiltak og konsekvensene av tiltakene. IKA Kongsberg har ikke hatt en samfunnskritisk rolle under pandemien. Jobben har bestått i å bistå eierne for å sikre dokumentasjon, og ellers sørge for økonomien, gode smittevernsrutiner og å opprettholde arbeidsplassene for å ikke bli en ekstra belastning for eiere eller samfunnet. Som styreleder har jeg blitt orientert jevnlig om tiltakene, og følt en trygghet for de valg som har blitt tatt.

De to ukene med full nedstengning i mars, gav et negativt utslag på selskapets økonomi. Resten av året ble det gjort en ekstraordinærinnsats fra alle ansatte for å få økonomien mer i balanse. Denne innsatsen, samt lavere rentenivå og tilbakebetalingen fra KLP, har bidratt til et budsjettmessig mindreforbruk som sikrer økonomien mot de forventede rentehevingen som vil komme. Etter bestilling fra styret, gjennomførte selskapet en forvaltningsrevisjon av offentlige anskaffelser. Denne medførte noen få avvik, men ingen merknader fra revisor. I etterkant har styret bestilt, behandlet og satt i drift et økonomireglement for selskapet. Som styreleder ser jeg dette som et godt styringsverktøy framover.

Det var gledelig for styret våren 2020 å få lagt fram sak om søknad om deltakelse i selskapet fra Sigdal kommune. Styret vedtok å oppta kommunen som ny deltaker, med forutsetning om likelydende positive vedtak fra alle eieres øverste politiske organ. Inntil det formelle kom på plass, har kommunen hatt en midlertidig avtale, og det arkivfaglige samarbeidet kom fort i gang på samme nivå som for de andre eierne.

Antallet ansatte ved IKA Kongsberg har mer en doblet seg i løpet av få år. Det er krevende for et selskap å finne den riktige organiseringen som gir trygghet til leveranser og ansattes tilfredshet. Dette har vært et viktig og prioritert arbeid for administrasjonen over lengre tid, som ble ferdigstilt sommeren 2020. IKA Kongsberg framstår som et profesjonelt selskap og med en trygg ansattgruppe. Et tydelig bevis på dette er rekrutteringen av to avdelingsledere og en juridisk rådgiver, alle med lang erfaring og kompetanse fra private og offentlige virksomheter. Styret vil også fremheve at mange har hatt muligheten til arbeidstrening på IKA, og de fleste får tilbud om ordinært arbeid i etterkant.

Høsten 2020 benyttet administrasjonen til å tilrettelegge for ny strategiperiode og strategikartet IKA2025. En viktig plass i dette arbeidet er vedtaket om at IKA Kongsberg som selskap, skal måle sitt arbeid og alle tiltak mot verdiene i FNs bærekraftsmål. Jeg innledet med å vise til strategidokumentets innledning om arkivenes betydning i samfunnet. Jeg gleder meg til framover å kunne rapportere fra styrets side, de resultater og måloppnåelse IKA Kongsberg viser knyttet til samfunnsansvaret og bærekraftsmålene.

Kongsberg, 8. mars 2021

Astrid Sommerstad
Styreleder

STYRETS ÅRSBERETNING 2020

Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS (IKA Kongsberg) har siden 24. mars 2014 hatt kontorlokaler og arkivmagasin i Frogs vei 48, Kongsberg.

Styrets har arbeidet med strategier, økonomi, organisasjonsstruktur og styringsdokumenter. Daglig leder har løpende oppdatert styret hvordan koronapandemien håndteres og konsekvensene for selskapet.

Selskapet hadde i 2020 38 eiere - 36 kommuner og to fylkeskommuner.

Sigdal kommune søkte om å bli medeier i selskapet fra 1.6.2020. Det ble tegnet en foreløpig avtale i påvente av de øvrige deltakeres behandling av utvidelsen i ny selskapsavtale.

EIERE

Bamble kommune
Drangedal kommune
Flesberg kommune
Flå kommune
Fyresdal kommune
Færder kommune
Gol kommune
Hemsedal kommune
Hjartdal kommune
Hol kommune
Hoie kommune
Holmestrand kommune
Horten kommune
Kongsberg kommune

Kragerø kommune
Krødsherad kommune
Kviteseid kommune
Larvik kommune
Midt-Telemark kommune
Modum kommune
Nesbyen kommune
Nissedal kommune
Nome kommune
Nore og Uvdal kommune
Porsgrunn kommune
Ringerike kommune
Rollag kommune
Sandefjord kommune

Seljord kommune
Siljan kommune
Skien kommune
Tinn kommune
Tokke kommune
Tønsberg kommune
Vestfold og
Telemark fylkeskommune
Viken fylkeskommune
Vinje kommune
Ål kommune

Selskapets organisering og verv

Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste styringsorgan. Ordinært representantskapsmøte ble på grunn av covid-19-pandemien, avholdt digitalt 2. september 2020. Representantskapsmøtet ble ledet av Elin Weggesrud, Holmestrand kommune.

Leder og nestleder i representantskapet

Leder Elin Weggesrud, Holmestrand kommune
Nestleder Hallgeir Kjendal, Bamble kommune

STYRETS ÅRSBERETNING 2020

Styret

Til 2. september 2020

Leder Astrid Sommerstad
Nestleder Bjørg Tveito Lundefaret
Styremedlem Kurt Orre
Styremedlem Hanne Krokrud
Styremedlem Gisle Dahn
Styremedlem Nils Olav Berge-Rekkedal, ansattvalgt

Varamedlemmer

1. varamedlem Tarjei Gjelstad
2. varamedlem Hege Mørk
3. varamedlem Sven Tore Løkslid
Lena Saur, ansattvalgt

Etter 2. september 2020:

Leder Astrid Sommerstad
Nestleder Trude Tvedt
Styremedlem Dag Øivind Henriksen
Styremedlem Hanne Krokrud
Styremedlem Gisle Dahn
Styremedlem Nils Olav Berge-Rekkedal, ansattvalgt

Varamedlemmer

1. varamedlem Janne Visnes Melgaard
2. varamedlem Sven Tore Løkslid
3. varamedlem Hege Mørk
Merete L. Bjerke, ansattvalgt

Valgkomité til 2. september 2020:

Leder Mette Haugholt, Midt-Telemark kommune
Jon Gj. Pedersen, Flesberg kommune
Bjørn Ole Gleditsch, Sandefjord kommune

Valgkomité etter 2. september 2020:

Leder Jon Gj. Pedersen, Flesberg kommune
Bjørn Ole Gleditsch, Sandefjord kommune
Bjørg Tveito Lundestad, Nome kommune

Eksterne administrative tjenester

Regnskap og lønn ble ivaretatt av Horten kommune.
Vestfold og Telemark revisjon IKS har revidert regnskapet.

STYRETS ÅRSBERETNING 2020

Om selskapet

Styret har avholdt seks styremøter og behandlet 43 saker.

Ved inngangen til 2020 hadde selskapet 40 ansatte og ved årets slutt 39 ansatte. (2019; 42). Dette tilsvarer 38,9 årsverk. I tillegg har vi to på pensjonistavtaler. I 2020 har vi hatt to personen på arbeidstrening fra NAV.

Samlet sykefravær for 2020 var på 4,9%. (2019: 6,7%), hvor om lagt 40% var egenmeldt sykefravær og 60% legemeldt sykefravær. Dette tallet må ses i sammenheng med Covid-19 pandemien som oppstod mars 2020, hvor man stengte ned bedriften i to uker og innførte hjemmekontor der hvor det var mulig. Det er ikke rapportert inn arbeidsrelatert sykefravær.

Det er registrert 74 dager (2019:59) fravær grunnet sykt barn / syk barnepasser. Dette tallet bør også ses i sammenheng med Covid-19 situasjon og nedstenging av skoler og barnehager, og i tillegg til strenge restriksjoner i etterkant for når barn kan være tilstede på skole og barnehager.

IKA søker bevisst å oppnå en jevn fordeling mellom kvinner og menn, kulturell bakgrunn og aldersfordeling. Selskapet søker å tilrettelegge for ansatte i alle livsfaser. Ved utgang av 2020 var kjønnsfordelingen 53% med overvekt kvinner (2019: 57%).

Vi jobber kontinuerlig for et godt arbeidsmiljø og at IKA skal være et godt sted å være.

Selskapets virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet.

IKA Kongsbergs driftsresultat for 2020 viser kr 0, da årets regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1 556 632 er satt av til disposisjonsfond.

Styret er av den oppfatning at forutsetningen for videre drift er til stede.

Kongsberg 17.02.2021

Astrid Sommerstad
styreleder

Trude Tvedt
nestleder

Hanne Krokrud
styremedlem

Gisle Dahn
styremedlem

Dag Øivind Henriksen
styremedlem

Nils Olav Berge-Rekkedal
styremedlem ansattvalgt

REGNSKAP 2020

MED NOTER

Driftsregnskap	Noter	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter:					
Salgsinntekter	8	12 786 091	16 765 000	15 300 000	13 336 446
Refusjoner	7,8	29 853 888	28 332 000	28 226 000	29 547 676
Overføringer					
Andre driftsinntekter					
Sum driftsinntekter	8	42 639 980	45 097 000	43 526 000	42 884 122
Driftsutgifter:					
Lønn inkl. sosiale utgifter	3,4	27 596 496	31 468 000	29 765 000	27 667 231
Kjøp av varer og tjenester	3,8	7 117 972	7 130 000	7 499 000	7 429 549
Overføringer		1 432 677	-	-	1 390 819
Kalkulatoriske avskrivninger	5	4 153 594	-	-	4 606 402
Sum driftsutgifter:		40 300 739	38 598 000	37 264 000	41 094 001
Brutto driftsresultat:		2 339 241	6 499 000	6 262 000	1 790 121
Finansposter:					
Renteinntekter		252 885	300 000	250 000	320 839
Renteutgifter		1 723 388	3 049 000	2 800 000	2 710 534
Avdrag på lån	11, 14	3 750 700	3 750 000	3 712 000	3 711 720
Motpost avskrivninger		4 153 594	-	-	4 606 402
Ordinært resultat (Res.før interne finanstransaksjoner)		1 271 632	-	-	295 107
Interne finansieringstransaksjoner:					
Avsetninger	12	2 327 483	770 851		
Bruk av tidligere avsetninger	12	1 055 851	770 851	-	475 744
Brukt til finansiering av utgifter i kapital regnskapet					
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk					770 851
Regnskapsmessig resultat (Res. Etter interne finansieringstransaksjoner)		0	-	-	0

REGNSKAP 2020 MED NOTER

Investeringsregnskap

	Noter	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer:					
Investeringer i varige driftsmidler	5,13	2 564 828	2 300 000	2 300 000	329 575
Utlån					
Kjøp av aksjer og andeler	6,13	34 721	40 000	40 000	31 686
Avsatt til bunde fond	10,12				2 025 208
Sum investeringer		2 599 549	2 340 000	2 340 000	361 261
Finansiering:					
	13,14,				
Bruk av lånemidler	16	-	-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	13	512 966	-	-	65 915
Overføring med krav til motytelse	10,12				2 025 208
Mottatte avdrag på utlån					
Salg av aksjer og andeler					
Bidrag fra årets driftsbudsjett/-regnskap					-
Netto avsetninger	12,13	2 086 583	2 340 000	2 340 000	295 346
Sum finansiering:		2 599 549	2 340 000	2 340 000	2 386 469
Udekket/udisponert		-	-	-	

REGNSKAP 2020 MED NOTER

Balanse

	Noter	Regnskap 2020	Regnskap 2019
EIENDELER:			
Anleggsmidler			
Faste eiendommer og anlegg	5,14	157 521 966	159 030 999
Utstyr, maskiner og transportmidler	5,14	3 680 754	3 760 487
Aksjer og andeler	6,14	384 758	350 037
Pensjonsmidler	4,14	16 998 791	15 113 265
Sum anleggsmidler:		178 586 269	178 254 788
Omløpsmidler			
Kortsiktige fordringer	15	2 672 050	5 343 473
Premieavvik	4	- 570 930	- 1 041 458
Kasse, bankinnskudd		10 072 508	8 603 120
Sum omløpsmidler:		12 173 628	12 905 135
SUM EIENDELER:		190 759 897	191 159 923
EGENKAPITAL OG GJELD:			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	9	5 889 953	5 649 053
Bundne driftsfond	10	14 116	299 116
Bundne investeringsfond	10	2 025 208	2 025 208
Regnskapsmessig mindreforbruk (Drift)		-	770 851
Udekket i inv.regnskapet			
Kapitalkonto	14	30 815 950	26 076 153
Sum egenkapital:		38 745 226	34 820 380
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	4,14	18 226 496	19 057 218
Annen langsiktig gjeld	11,14	129 399 100	133 149 800
Sum langsiktig gjeld:		147 625 596	152 207 018
Kortsiktig gjeld			
Annen kortsiktig gjeld	15	4 389 075	4 132 525
Sum kortsiktig gjeld:		4 389 075	4 132 525
SUM EGENKAPITAL OG GJELD:		190 759 897	191 159 924
Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler	16	28 382	28 382
Motkonto for memoriakontiene		- 28 382	- 28 382

REGNSKAP 2020 MED NOTER

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS). Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i lov om interkommunale selskap. Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS avgir regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper, se forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskap. Årsregnskapet skal inneholde driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap og noteopplysninger. Det skal baseres på de regnskapsprinsippene som følger av kommuneloven og forskrifter for kommunale og fylkeskommunale budsjetter og regnskaper.

Regnskapssystem

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midlene til drift og investering – og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av endring av arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld).

Anordningsprinsippet

Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet. Alle kjente utgifter/utbetalinger og inntekter/innbetalinger i året skal tas med i bevilgnings-regnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapene avsluttes.

Brutto prinsippet

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det kan ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Arbeidskapitalen

Endring av arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld) skal vises som inntekts- og utgiftsposter i drifts-/investeringsregnskapet/-budsjettet, jfr oversikt endringer arbeidskapital - kontantstrøm.

Skille mellom driftsregnskap og investeringsregnskap

Varige driftsmidler (fast eiendom, bygninger, anlegg, inventar, utstyr, transportmidler, maskin mv.) skal føres i investeringsregnskapet når anskaffelseskosten er på minimum kr 100 000, og eiendelen har en økonomisk levetid på minst 3 år.

Aksjer og andeler som ikke er finansielt motiverte plasseringer, klassifiseres som anleggsmidler med føring i investeringsregnskapet. Det er ingen beløpsgrense for klassifisering av finansielle eiendeler som anleggsmidler.

Vurdering av balanseposter

- Bankbeholdninger er oppført med de virkelige beløp.
- Kortsiktige fordringer er vurdert til pålydende. Tapsavskrivning foretas fortløpende når tapet er konstatert.
- Kortsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Endring av regnskapsprinsipp

Ved mindreforbruk etter strykninger av budsjett posisjoner og avsetninger overføres mindreforbruket til diposisjonsfond jfr forskrift FOR-2019-06-07-714.

REGNSKAP 2020 MED NOTER

2. Endring arbeidskapital

OMLØPSMIDLER	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Endring betalingsmidler	1 469 387	889 372
Endring kortsiktige fordringer	- 2 671 422	2 214 265
Endring premieavvik	470 528	- 1 124 010
Endring omløpsmidler (A)	- 731 507	1 979 627
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	- 83 444	45 343
Endring arbeidskapital (A-B)	- 814 951	2 024 969

Anskaffelse og anvendelse av midler	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	42 639 980	42 884 122
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	512 966	2 091 123
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	252 885	320 839
Sum anskaffelse av midler	43 405 831	45 296 083
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	36 147 145	36 487 596
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	2 564 828	329 575
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	5 508 809	6 453 940
Sum anvendelse av midler	44 220 782	43 271 111
Anskaffelse - anvendelse av midler	- 814 951	2 024 972
Endring i ubrukte lånemidler	-	-
Endring i arbeidskapital	- 814 951	2 024 972

3. Lønn og godtgjørelser

Mottaker	2020
Lønn til daglig leder	928 000
Styrehonorar	240 999
Revisjonshonorar eks.mva	35 000

REGNSKAP 2020 MED NOTER

4. Pensjon

Pensjonskostnaden er hva som blir belastet i regnskap, mens pensjonspremien er hva som faktisk er betalt til KLP for dekning av framtidige pensjonsforpliktelser. Dersom pensjonspremien er større enn pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik. Dette føres som en kortsiktig fordring.

Er pensjonspremien mindre enn pensjonskostnaden får vi et negativt premieavvik.

Dette føres som en kortsiktig gjeld.

IKA Kongsberg har valgt å eliminere premieavviket i regnskapet over 1 år.

Nøkkeltallene for IKA Kongsberg er:	2 020	2 019
Netto pensjonskostnad	3 307 812	3 433 920
Sum amortisert premieavvik	- 912 759	72 351
Administrasjonskostnad	126 253	114 180
Samlet kostnad	2 521 306	3 620 451
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm.	2 863 135	2 635 341
Årets premieavvik	- 570 930	- 912 759
Bruk av premiefond	- 193 277	- 237 690
ESTIMAT 31.12		
Brutto påløpt forpliktelse	18 226 496	18 569 841
Arbeidsgiveravgift	173 106	487 377
Sum pensjonsforpliktelse	18 399 602	19 057 218
Pensjonsmidler	16 998 791	15 113 265

Økonomiske forutsetninger

	2020	2019
Diskonteringsrente	3,50 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,48 %	2,97 %
Forventet G-regulering	2,48 %	2,97 %
Pensjonsregulering	1,71 %	2,20 %
Forventet avkastning	4,00 %	4,50 %

REGNSKAP 2020 MED NOTER

5. Anleggsmidler

	Kunst	It-utstyr og digitalisering	Inventar og utstyr	Arkivbygg	Sum
Anskaffelseskost	29 500	3 964 959	4 287 956	170 878 599	179 161 014
Akkumulert Avskrivning	-	- 3 084 978	- 1 436 949	- 11 847 600	- 16 369 527
Bokført verdi 01.01.	-	879 981	2 851 007	159 030 999	162 791 487
Årets tilgang/avgang		656 289		1 908 539	2 564 828
Årets avskrivning	-	- 307 226	- 428 796	- 3 417 572	- 4 153 594
Bokført verdi 31.12	-	1 229 044	2 422 211	157 521 966	161 202 721

Avskrivningstid   Ingen   5 år   10 år   50 år

6. Aksjer og andeler i selskap som er ført opp som anleggsmidler

Selskap	Bokført verdi
Egenkapitalinnskudd KLP	284 758
KDRS, Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurscenter	100 000
Sum	384 758

Årets egenkapitalinnskudd i KLP var på kr 34 721,-

REGNSKAP 2020 MED NOTER

7. Inntekter, eiertilskudd og innmeldingsavgift

Selskapet eies i 2020 av 36 primærkommuner og 2 fylkeskommuner.
Egen midlertidig avtale for Sigdal kommune i påvente av selskapsavtale

Eier		Eier	
Bamble kommune	690 415	Modum kommune	687 002
Drangedal kommune	333 201	Nesbyen kommune	306 647
Flesberg kommune	285 091	Nissedal kommune	242 813
Flå kommune	228 096	Nome kommune	418 521
Fyresdal kommune	236 218	Nore og Uvdal kommune	276 553
Færder kommune	1 085 290	Porsgrunn kommune	1 383 506
Gol kommune	350 418	Ringerike kommune	1 202 460
Hemsedal kommune	277 698	Rollag kommune	240 835
Hjartdal kommune	246 146	Sandefjord kommune	2 230 402
Hol kommune	346 842	Seljord kommune	293 422
Hole kommune	429 177	Siljan kommune	272 422
Holmestrand kommune	1 234 603	Skien kommune	1 960 304
Horten kommune	1 105 142	Tinn kommune	392 210
Kongsberg kommune	1 109 745	Tokke kommune	268 916
Kragerø kommune	575 093	Tønsberg kommune	2 218 179
Krødsherad kommune	269 298	Vinje kommune	320 809
Kviteseid kommune	274 991	Ål kommune	353 715
Larvik kommune	1 724 274	Vestfold og Telemark Fylkeskommune	1 822 015
Midt-Telemark kommune	762 308	Viken Fylkeskommune	1 327 364
Sum	27 782 141		
Mildertidig avtale Sigdal	182 420		
Sum totalt	27 964 561		

REGNSKAP 2020 MED NOTER

8. Overføringer mellom selskap og deltakere, eksterne inntekter og utgifter

Type inntekt	2020	2019
Eiertilskudd	27 964 561	26 854 554
Innmeldingsavgift	0	0
Andre inntekter fra deltakerkommuner	12 545 301	13 169 449
Sum overføring mellom selskap og deltakere	40 509 862	40 024 003
Inntekter fra eksterne	240 790	166 997
Refusjon og tilskudd	1 889 327	2 693 122
Sum driftsinntekter	42 639 980	42 884 122
Type utgift	2020	2019
Kjøp av varer og tjenester fra eierkommuner	283 000	279 000
Kjøp av varer og tjenester fra eksterne	6 834 972	7 280 977
Sum kjøp av varer og tjenester	7 117 972	7 559 977

Rutinene for fakturering er blitt lagt om i 2020. Det blir fakturert fra 20 til 20 hver mnd. Dette betyr at timer produsert etter 20 desember ikke er med som omsetning i 2020.

9. Disposisjonsfond

	2020	2019
Disposisjonsfond pr 01.01.	5 649 053	5 944 399
Avsatt til disposisjonsfond	770 851	0
Avsatt årets mindreforbruk til disposisjonfond	1 556 632	
Bruk av disposisjonsfond, investeringsregnskap	2 086 583	295 346
Disposisjonsfond pr 31.12	5 889 953	5 649 053

10. Bundne driftsfond

	2020	2019
Bunde driftsfond pr 01.01.	299 116	774 860
Avsatt bundet, driftsfond, driftsregnskap	100 724	
Bruk av bundet driftsfond, driftsregnskap	385 724	475 744
	14 116	299 116

11. Bundne investeringsfond

	2020	2019
Bunde investeringsfond pr 01.01.	2 025 208	0
Avsatt til bundet investeringsfond		2 025 208
	2 025 208	2 025 208

REGNSKAP 2020 MED NOTER

12. Langsiktig gjeld

Tekst	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Gjenværende løpetid
IKA Kongsbert samlede lån	129 399 100	133 149 800	
Kommunalbanken Norge, nominell rente 2,3	129 399 100	133 149 800	34 år

IKA Kongsberg kan ta opp lån innenfor en ramme på NOK 170 000 000, jfr § 17 i selskapsavtalen.

Lov om interkommunale selskaper § 22 fastsetterrammer for låneopptak og avdrag. Selskapets lånegjeld skal avdras med like årlige avdrag og gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte. Beregnet minimumsavdrag utgjør et lavere beløp enn betalte avdrag.

Utkjøp fra Svelvik kommune i 2019 innbetales Kommunalbanken i februar 2021.

13. Avsetninger og bruk av avsetninger i 2020

	Driftsregnskap	Investeringsregnskap	Totalt
Avsetninger			
Avsatt til disposisjonsfond	770 851		770 851
Avsatt årets mindreforbruk til disp fond	1 556 632		
Avsatt fra årets drift til disposisjonsfond			
Avsatt til bundet driftsfond	100 724		100 724
Oppdekking tidligere års merforbruk		0	
Sum avsetninger	2 428 207	0	871 575
Bruk av avsetninger			
Bruk av tidligere års mindreforbruk	770 851		770 851
Bruk av disposisjonsfond	0	2 086 583	2 086 583
Bruk av bundet driftsfond	385 724		385 724
Sum bruk av avsetninger	1 156 575	2 086 583	3 243 158
Netto avsetninger	1 271 632	-2 086 583	-2 371 583

REGNSKAP 2020 MED NOTER

14. Investeringsregnskapet

	Investerings- regnskap	Budjsett
Archon	2 564 828	2 300 000
EK-innskudd KLP	34 721	40 000
Sum Investeringer	2 599 549	2 340 000
Finanstransaksjoner		
Dekning av tidligere års udekket	0	0
Sum finansieringsbehov	2 599 549	2 340 000
Finansiering		
Bruk av lån	0	0
Bruk av disposisjonsfond	2 086 583	2 340 000
Mva-kompensasjon	512 966	0
Sum finansiering	2 599 549	2 340 000
Udekket/dekket	0	0

15. Kapitalkonto

Debet		Kredit	
		IB 01.01	26 076 153
		Aktivering fast eiendom	1 908 539
		Aktivering utstyr og inventar	656 289
Avskrivning fast eiendom og inventar og utstyr	4 153 594		
		Kjøp av akser og andeler	34 721
Bruk av lån	0	Avdrag eksterne lån	3 750 700
Endring pensjonsforpliktelse	-657 616	Endring pensjonsmidler	1 885 526
UB 31.12	30 815 950		
Sum	34 311 928	Sum	34 311 928

16. Vesentlige poster

	2020	2019
Kortsiktige fordringer	2 672 050	5 343 476
Annen kortsiktig gjeld	4 389 075	4 132 524

REGNSKAP 2020 MED NOTER

17. Regnskapsmessig resultat

Årets resultat viser 0,-, da årets mindreforbruk på kr 1 556 632,- er satt av til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

	2 020	Reg. budsjett	Oppr. budsjett	Regnskap 2019
Netto driftsresultat	1 271 632	-	-	295 107
Interne finanstransaksjoner	1 271 632	-	-	295 107
Tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	770 851	-	-	
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-
Bruk av bundne fond	385 724	-	-	475 744
Sum bruk av avsetninger	1 156 575	-	-	475 744
Overført til investeringsregnskapet		-	-	-
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	1 556 632			770 851
Avsatt til disposisjonsfond	770 851			
Avsatt til bundne fond	100 724	-	-	
Sum avsetninger	2 428 207	-	-	770 851
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0

Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse, se note 13.

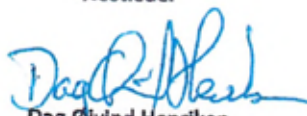
Kongsberg 17.02.2021

Astid Sommerstad
Styreleder

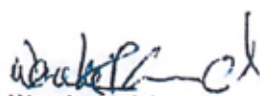

Trude Tvedt
Nestleder

Gisle Dahn
Styremedlem

Hanne Krokrud
Styremedlem

Dag Øivind Henriken
Styremedlem

Nils Olav Berge-Rekkedal
Styremedlem

Wenche Risdal Lund
Daglig leder

REVISORS BERETNING

Til representantskapet i
Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet avlagt 17.2.21 for Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS som viser et ordinært resultat på kr 1 271 632 og et regnskapsmessig resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2020, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansiell stilling per 31. desember 2020, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for

REVISORS BERETNING

interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til: www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 4.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon med forbehold om årsberetningen

Årsregnskapet viser vesentlige budsjettavvik som gjelder regnskapslinjene salgsinntekter på kr 3 978 909 og lønn inkl. sosiale utgifter på kr 3 871 504 som ikke er omtalt i årsberetningen.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi, med unntak av forholdet omtalt i avsnittet over, at årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

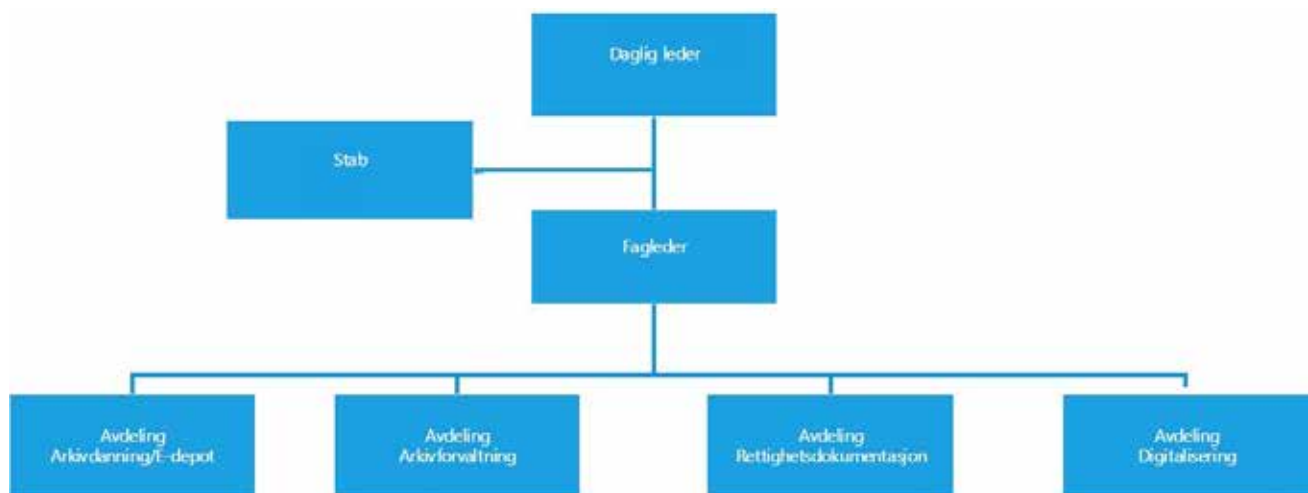
Horten, 12. mars 2021
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Linn Therese Bekken
Statsautorisert revisor

Organisasjon og administrasjon

Organisasjonskart

Stab

Stab har ansvaret for å støtte selskapet i drift og utvikling. IKA Kongsberg holder renhold og merkantile funksjoner på huset samt andre interne tjenester, juridisk rådgiving, økonomistyring og personal. Regnskap, drift av IT og teknisk drift bygg er satt ut til eksterne leverandører. I 2020 fikk IKA Kongsberg en egen dedikert jurist for å støtte selskapet internt og eksternt i juridiske problemstillinger. Denne stillingen gir stor nytteverdi for eierne både direkte og indirekte.

Kurs og opplæring egne ansatte

IKA Kongsberg har fortsatt sin praksis med lederutvikling i form av lederstøtte i samarbeid med Kon-text. Ledergruppa har hatt strategiseminar med ekstern bistand fra Curious AS. To av våre ledere har fullført lederutviklingsprogram via Samfunnsbedriftene, og to nye har påbegynt tilsvarende program. Vi har også hatt deltakere på kurs i «Den vanskelige samtalen» og i seminarrekken «Kvinner i Samfunnsbedriftene».

Følgende kurs har blitt gjennomført for ansatte:

- Kurs i presentasjonsteknikk
- KS webinar – digitale plattformer
- Kongsberg næringsforum webinar – GDPR

Arkivlederseminar

På grunn av pandemien ble arkivlederseminaret 2020 gjennomført digitalt. Det var 49 deltakere fra eierkommunene tilstede på seminaret. Det faglige programmet ble gjennomført utelukkende med egne ressurser, og hovedtema var IKA Kongsbergs tjenesteportefølje med særlig vekt på nye tjenester. Tilbakemeldingene fra deltakerne har vært positive, selv om de fleste håper framtidige seminarer lar seg gjennomføre som fysiske samlinger.

Organisasjon og administrasjon

Helse, miljø og sikkerhet

IKA Kongsberg har HMS-utvalg i samarbeid med bedriftshelsetjenesten. Det holdes HMS-møter jevnlig, og bedriftshelsetjenesten støtter selskapet i gjennomføring av vernerunder.

Som en del av HMS-arbeidet har alle ansatte ved IKA Kongsberg gjennomført førstehjelpskurs, inkludert opplæring i bruk av hjertestarter.

Bedriftshelsetjenesten har kartlagt og kommet med anbefalinger til smittevernstiltak knyttet til covid-19.

Personvernombud

«2020 var det første året IKA Kongsberg har hatt en fulltids ansatt juridisk rådgiver, som også er personvernombud for IKA Kongsberg. IKA Kongsberg har hatt personvernombud siden 2017, allerede fra da dette var en frivillig ordning (før GDPR). Fram til årsskiftet 2019/2020 jobbet likevel personvernombudet i en liten stillingsbrøk, noe som medførte at det var vanskelig å få prioritert personvernarbeidet i selskapet.

Personvernarbeidet i 2020 startet med å få oversikt over de viktigste områdene som IKA Kongsberg burde prioritere.

Etter innføringen av personvernforordningen i 2018, ble kravene til databehandleravtaler mer detaljert enn tidligere. Å få på plass databehandleravtaler som oppfyller kravene i GDPR med eierne våre, ble første prioritet da disse avtalene er fundamentet for det videre arbeidet med personvern. For at databehandleravtalene til IKA Kongsberg skal oppfylle kravene i forordningen (GDPR), måtte ulike områder av virksomheten kartlegges. Dette innbefattet internkontrollrutiner, oversikt over underdatabehandlere, avtaleverk, oversikt over egne behandlinger, tilgangskontroller, sikkerhet – både fysisk og elektronisk m.m.

Med bakgrunn i bestemmelsene i GDPR reviderte IKA Kongsberg oversikten over underleverandører, kartlegginger av inngåtte avtaler, sikkerhetsrutiner, hvilke behandlinger av personopplysninger som foretas, og tilgangskontrollene i våre systemer.

Høsten 2020 ble malen for databehandleravtale vedtatt internt, og arbeidet med å få databehandleravtaler underskrevet av eierne var i gang.

Faglige utviklingsprosjekter og tjenesteutvikling

Formidling

I handlingsplan for 2020 ligger det til grunn at formidlingsprosjekter gjennomføres i henhold til handlingsplanen. En egen handlingsplan for formidling er under utvikling. Arbeidet startet opp høsten 2020, men ble noe forskyvet grunnet covid-19. Det forventes at handlingsplan formidling ferdigstilles innen 1. april 2021, og tiltak videre vil være i henhold til denne.

Prosjekt 1992

Prosjekt 1992 med samkjøring av papirarkiv og digitale arkiv (hybridarkiv) ved hjelp av digitalisering og maskinlæring, er omtalt i handlingsplan 2021 – 2024. Som forberedelse til oppstart av prosjektet ble det søkt Arkivverket om utviklingsmidler høsten 2020. Arkivverket støtter prosjektet med midler til gjennomføring av et forstudie. Dette er planlagt ferdigstilt innen 1. august 2021.

IKA Innsyn

En stor satsning ved IKA Kongsberg er «IKA Innsyn». Dette er et system som skal gi mulighet for innsyn i avsluttede og/eller deponerte elektroniske fagsystemer. I løpet av 2020 ble kjernesystemet ferdigstilt, og i samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune ble første skreddersøm for skolesystemet Otto/Vigo testet grundig for produksjonssetting ved årsskiftet 20/21. IKA Kongsberg anser at IKA Innsyn kommer til å bli en svært god økonomisk løsning for eierne, og arbeidet med å inngå samarbeid med andre kommunale arkivinstitusjoner fortsetter i 2021.

Personvernombudstjeneste

Etter idé og mal fra vår søsterorganisasjon IKA Møre og Romsdal, ønsker IKA Kongsberg å tilby eierne våre tjenester knyttet til personvernombud. I 2020 ble det igangsatt et forstudie som blant annet skal anbefale tjenestens innhold, omfang, finansiering og målgrupper. Vestfold Krematorium IKS har ytret interesse for tjenesten, og har takket ja til å være pilot i prosjektet. Forstudiet avsluttes første halvår 2021, og IKA Kongsberg tar sikte på å tilby tjenesten i løpet av 2021.

Avdeling arkivdanning/e-depot

Avdelingen har 3 hovedområder;

- Rådgivning
- Håndtering av e-deponeringer av fagsystemer
- Systemutvikling

Avdelingen består av 5 årsverk inkludert avdelingsleder.

Arkivdanning

Avdelingen har spesialrådgivere som er i dialog med våre eierkommuner ved arkivledere og arkivansatte samt øvrig kommuneledelse. Temaer for rådgivningen kan være alle mulige problemstillinger knyttet til arkivdanningsprosessene. I 2020 har gjennomgang av arkivplaner og hvilken bistand IKA Kongsberg yter for kommunene i denne forbindelse utgjort hovedtyngden av rådgivingstjenesten.

I tillegg har IKA Kongsberg i samarbeid med Midt-Telemark, Tønsberg, Sandefjord, Horten og Holmestrand kommuner, utarbeidet en bevarings- og kassasjonsplan (B/K-plan) for kommunale arkiver. Planen skal fungere som en veileder for eierkommunene, og kan tilpasses hver enkelt eier. Den endelige versjonen av veilederen sendes ut til alle eierne våren 2021.

E-depot

E-depot ved IKA Kongsberg har som hovedoppgave å ta imot og håndtere digitalt skapte arkiver fra våre eiere. Avdelingen arbeider med rådgivning, tjenesteutvikling, sikring og beskrivelse av digitale arkiver skapt i eierkommunene. Avdelingen har også ansvar for utvikling av systemer og tilretteleggelse for innsyn i digitalt skapte arkiver.

Det arbeides aktivt med kompetanseheving for å kunne støtte kommunene i alle aspekter av digitale arkiver - fra kravspesifikasjon til avslutning, deponering og innsyn.

Fakta

- *Spesialrådgivere i avdelingen har i 2020 gjennomført 68 møter (fysisk og digitalt) med IKA Kongsberg sine eiere. I tillegg har det vært en mengde avklaringer, spørsmål og svar pr. tlf og epost.*
  - *E-depot har mottatt 37 nye deponeringer av uttrekk fra fagsystemer hos våre eiere.*
- Totalt har IKA Kongsberg nå lagret 168 uttrekk/deponeringer som har en samlet størrelse på 11.379 GigaByte (GB)*

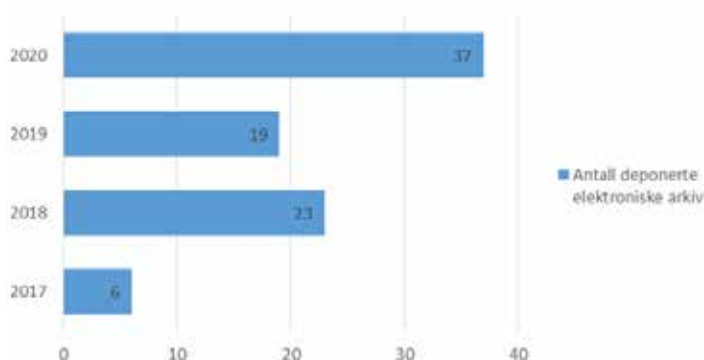
Kurs og opplæring

På grunn av pandemien har det kun vært avholdt 2 kurs med til sammen 15 deltagere

Avdelingen holdt 3 innlegg på det digitale Arkivlederseminaret;

- Status i arbeidet med mal for bevarings- og kassasjonsplan.
- IKA Innsyn
- Deponering av elektroniske fagsystemer

Antall deponerte elektroniske arkiv

Avdeling rettighetsdokumentasjon

Avdeling rettighetsdokumentasjon har ansvar for arkiver organisert som personregistre; klientarkiv, pasientjournaler, personalmapper, elevmapper osv. Tjenester innenfor eiertilskuddet er deponering, magasinstyring, ordning, registrering og betjening.

Av tjenestetilbud som tilbys eierne til kostpris inngår ordning av ikke-betjenbare arkiver og deponeringsbistand.

Avdelingen har totalt 6 årsverk inkl. avdelingsleder.

Deponering

I 2020 ble det deponert 822 hyllemeter med rettighetsdokumentasjon til IKA Kongsberg. Deponeringene registreres fortløpende i avdelingens aksesjonslogg slik at vi til enhver tid har nøyaktig oversikt over alle deponerte arkivserier. På den måten har vi god oversikt når vi mottar innsynsforespørsler, også før materialet er ordnet og listeført.

Vi tilbyr deponeringsbistand til kostpris for våre eiere. Avdelingen gjennomførte i 2020 fem prosjekter for eierne, derav et større prosjekt i forbindelse med kommunesammenslåing og avslutning av en kommune. Det ble i alt brukt 106 dagsverk på betalte prosjekter i avdelingen.

Veileder for deponering, et hjelpeverktøy for eierne, er under utarbeidelse og planlegges ferdigstilt i løpet av 1. kvartal 2021. Rutine for kvalitetskontroll av deponeringer er påbegynt.

Fakta

- *Det er gjennomført 10 kommunebesøk med bistand i kartlegging og veiledning i deponeringer*
- *Det har vært 35 deponeringer fra 14 ulike eiere med til sammen 822 hyllemeter rettighetsdokumentasjon*
- *I forbindelse med deponeringsbistand er det foretatt etterarbeid på 204 hyllemeter rettighetsdokumentasjon*

Ordning

Minstekravet til deponering av rettighetsdokumentasjon tilsvarer merkede mapper i en sortert rekkefølge, plassert i bokser merket med riktig informasjon. Dette kravet tilsvarer grovordning av arkiv. Finordning, listeføring på mappenivå og registrering på serienivå i ASTA inngår i eiertilskuddet.

Prioritering av ordningsarbeid sees i sammenheng med innsynsforespørslene vi mottar.

Arbeid med å utvikle et nytt registreringsverktøy for rettighetsdokumentasjon pågår. Dagens navnelister som produseres som Excel filer, og lagres i mappestruktur, skal registreres direkte i eget program. Programmet vil ivareta ulike registreringsmuligheter, søke- og sikkerhetsfunksjoner på en mer tilfredsstillende måte.

Fakta

- 176 hyllemeter rettighetsdokumentasjon er ordnet, etter arkivbegrensning redusert til 159 hyllemeter
- 16 arkiv med til sammen 124 arkivserier er registrert i Asta og publisert på arkivportalen

Avdeling rettighetsdokumentasjon

Betjening

Denne tjenesten er en høyt prioritert oppgave på avdelingen. IKA Kongsberg skal ivareta og serve eierkommunenes behov for rask og effektiv tilgang til arkivmaterialet som er deponert.

Betjening av innsynsforespørsler i rettighetsdokumentasjon går via eierkommunen slik at beslutningen om innsyn tas på faglig grunnlag.

Antall forespørsler har hatt en årlig økning siden IKA Kongsberg ble etablert som arkivdepot i 2000. Etterspørselen har mange årsaker som mer deponert materiale, kommunesammenslåinger – og derav er nyere materiale deponert til IKA Kongsberg, samt økt bevissthet i befolkningen knyttet til egne rettigheter.

Økt etterspørsel etter dokumentasjon krever mer ressurser for å håndtere mengden saker, og alle ansatte på avdelingen har betjening som del av sin arbeidshverdag.

Med ønske om effektivisering og fokus på sikkerhet for materialet, blir ulike digitale løsninger for overføring og tilgang til materialet vurdert. Disse vurderingene vil det jobbes videre med i 2021, med ønske om å kunne tilby en enda bedre løsning for innsyn i kommende år.

Vi har besøkt Stiftelsen Rettferd for å bli kjent med deres arbeid og behov for dokumentasjon. Besøket var veldig interessant og nyttig, og vi ser på fremtidige muligheter for nærmere samarbeid med stiftelsen.

Fakta

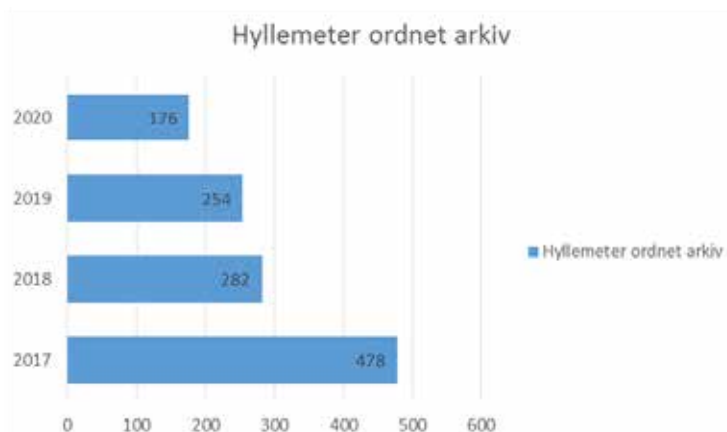
- Det har vært 704 innsynsforespørsler i rettighetsdokumentasjon

Kurs og opplæring

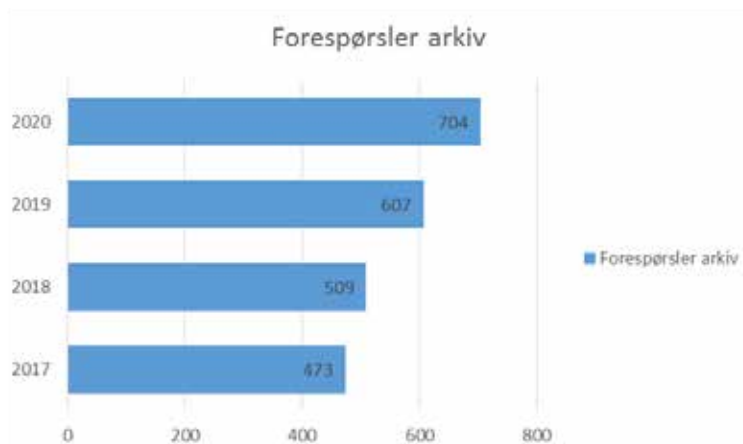
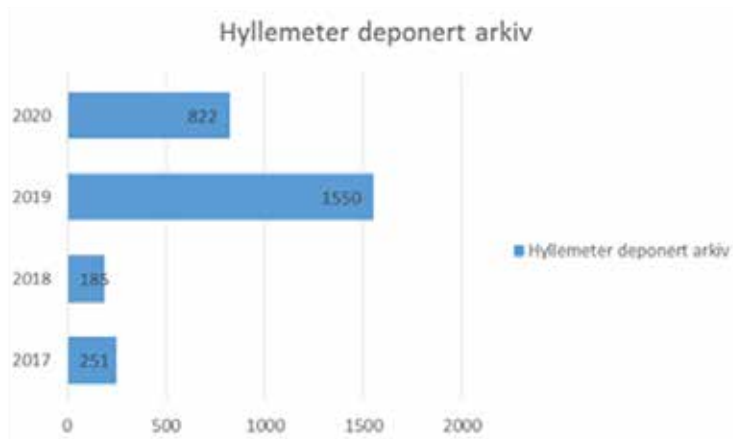
Det er i samarbeid med Avdeling Arkivforvaltning, gjennomført digitalt kurs i deponering for Modum kommune med ca. 25 deltagere. Det er også foretatt kommunebesøk og telefonmøte i forbindelse med opplæring, forberedelser og klargjøring til deponering.

Det er også gjennomført digitalt kurs i GDPR for alle eierne med 32 deltakere.

Avdelingen holdt innlegg på årets arkivlederseminar med tema «Ny veileder for deponering av papirarkiver og foto».

Avdeling rettighetsdokumentasjon

Nedgangen i antall hyllemeter ordnet arkiv, skyldes i all hovedsak økt etterspørsel etter betalte prosjekter.

Den store variasjonen i antall hyllemeter deponert arkiv, skyldes forhold i eierkommunene. Mange eiere deponerte mye materiale i 2019, og har således ikke klargjort nye arkiv for deponering. Samtidig er det naturlig å tenke seg at korona-situasjonen har begrenset eiernes muligheter til å prioritere dette arbeidet i 2020.

Avdeling arkivforvaltning

Avdeling arkivforvaltning har ansvar for administrative arkiv og følgende tjenester innenfor eiertilskudd; deponering, ordning og registrering, betjening, formidling og forebyggende preserving.

Av tjenestetilbud som tilbys eierne til kostpris har avdelingen ansvar for; ordning av ikke-betjenbare administrative arkiv, deponeringsbistand administrative arkiv, frysing av mindre mengder arkiv med skjeggkre, muggsanering og digitalisering av fukt- og muggskadet arkiv.

Avdelingen har totalt 13 årsverk inkl. avdelingsleder.

Deponering

Det er i 2020 deponert 1012 hyllemeter administrativt arkiv. IKA Kongsberg veileder eierne i deponeringsarbeidet, pakker ut og sjekker at alt er som det skal være, før deponeringen settes på riktig plass i magasin og registreres.

Veileder for deponering av papirarkiv og foto, et hjelpeverktøy for eierne, er under utarbeidelse og planlegges ferdigstilt i løpet av 1. kvartal 2021. Rutine for kvalitetskontroll av deponeringer er under utarbeidelse, herunder stikkprøver for å kontrollere at arkivmaterialet er betjenbart ved henvendelser om innsyn.

Deponeringsbistand er et tjenestetilbud til eierne, utviklet i 2019. IKA Kongsberg har i 2020 gjennomført 25 oppdrag etter avtale med eiere, hvorav ett større deponeringsprosjekt i forbindelse med kommunesammenslåing og avslutning av en kommune.

Fakta

- Det er gjennomført 10 kommunebesøk med bistand til kartlegging og veiledning deponeringer
- Det har vært 39 deponeringer fra 14 ulike eiere med tilsammen 1012 hyllemeter administrativt arkiv

Ordning

IKA Kongsberg krever at arkiver er grovordnet før deponering, slik at de kan betjenes fra første dag. Det vil si at arkivene er sortert riktig etter arkivskaper, serie, periode og kode/innhold, at de er riktig listeførte, samt at bevarings- og kassasjonsvurdering er utført. Arkivbegrensning på stykknivå, finordning og registrering gjøres som en del av eiertilskuddet. Registrering er på grunn av tidvis stort deponeringstrykk gjennomført på overordnet midlertidig nivå.

Ordningsprosessen som en del av eiertilskuddet er gjennomgått med formål forbedring og effektivisering, og Lean metodikk og verktøy er benyttet. Kartleggingen synliggjorde et stort antall manuelle skjemaer i prosessen, noe som er fulgt opp videre som eget tiltak. Et resultat av arbeidet med kartleggingen er å teste ut tidsbruk på registrering som en integrert del av ordningen, samt arbeide mot et digitalt prosessstyringsverktøy for hele avdelingens ansvarsområde.

Avdeling arkivforvaltning

Fakta

- 257 hyllemeter administrative arkiv er ordnet, etter arkivbegrensning redusert til 202 hyllemeter
- 636 arkiv med til sammen 1807 arkivserier og 3856 arkivstykker er registrert i Asta og publisert på arkivportalen
- 1148 arkiv med til sammen 190 arkivserier, 1340 arkivstykker og 30 arkivmapper er oppdatert i Asta og re-publisert på arkivportalen

Betjening

IKA Kongsberg skal på vegne av eierne gjøre arkivene tilgjengelige for forvaltningen og allmennheten iht. arkivloven og offentlighetsloven. Henvendelser om innsyn behandles i hovedsak i henhold til frister i offentlighetsloven.

Høsten 2020 ble det inngått samarbeidsavtale med Statsarkivet, hvor IKA Kongsberg bemannet felles lesesal en dag i uken. På grunn av korona og smittevern valgte IKA Kongsberg å ikke bemanne lesesalen fra november og ut året, men har utlevert arkivmateriale på forespørsler til lesesal. Som det fremkommer av statistikken er antall besøkende på lesesal og arkivstykker som er utlånt til lesesal mer enn halvert i 2020. Det legges til grunn at dette skyldes covid-19 og innførte smitteverntiltak.

Erfaringer gjennom 2020 har synliggjort at kommunesammenslåinger medfører deponering av nyere arkivmateriale, noe som påvirker antall henvendelser om innsyn i arkivmaterialet, spesielt fra forvaltningen. Det har synliggjort et behov for å lære opp flere ressurser til å håndtere henvendelser om innsyn.

Det legges til grunn at implementering av WebSak Fokus med SvarUt og SvarInn integrert vil forbedre og effektivisere betjeningen av innsynsforespørsler. Etter planen skal WebSak Fokus implementeres i begynnelsen av 2021.

Fakta

- Det har vært 647 arkivforespørsler i administrativt arkiv.
- Det har vært 26 registrerte brukere av IKA materiale på lesesalen.
- Det har vært 209 arkivstykker utlånt på lesesal

Formidling

I handlings- og økonomiplan 2019-2022 er det nedfelt en målsetting om utarbeidelse av en formidlingsplan med tydelige målsettinger og prioriterte målgrupper. Arbeidet med utarbeidelse av handlingsplan formidling ble startet opp høsten 2020 og forventes ferdigstilt innen 1. april 2021.

Som en del av arbeidet med formidling er det gjennom høsthalvåret satt fokus på synliggjøring av IKA Kongsberg og formidling av arkivmateriale i sosiale medier, spesielt Facebook og Instagram er benyttet.

Avdeling arkivforvaltning

Fakta

- Facebook: 48 publiserte innlegg, 938 likerklipp på siden, rekkevidde på 13 003 unike brukere
- Instagram: 23 publiserte innlegg, 239 likerklipp på siden, rekkevidde på 751 unike brukere

Preservering

Det har de senere årene kommet frem at mye offentlig papirarkiv har blitt lagret i uegnede lokaler, og som følge av dette blitt utsatt for mugg og/eller skadedyr. IKA Kongsberg har opparbeidet god kompetanse på området, og tilbyr råd og veiledning til eierne i forhold til forebygging og håndtering av skadet materiale. Det tilbys også rensing av mugginfisert materiale til kostpris for eierne.

Som en del av fokuset på effektiviseringstiltak ble planlegging av prosjekt Bunkeskanning av muggskadet arkivmateriale startet opp høsten 2020. Ved utgangen av året var prosjektbeskrivelse under utarbeidelse, og prosjektet er planlagt gjennomført i løpet av 1. halvår 2021.

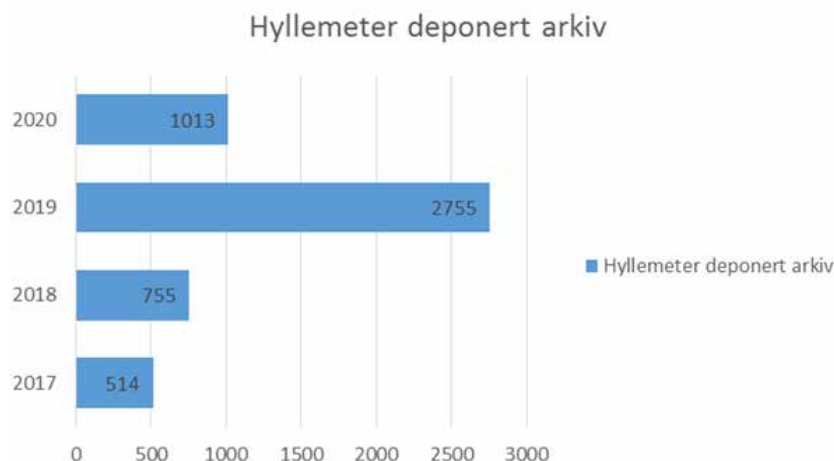
Fakta

- 504 dagsverk har gått med til sanering og digitalisering av til sammen 122 hyllemeter mugginfisert papirarkiv
- Det er pakket og listeført ca. 200 hm med mugginfisert arkivmateriale ute i kommunene

Kurs og opplæring

Det er i samarbeid med Avdeling Rettighetsdokumentasjon, gjennomført digitalt kurs i deponering for Modum kommune med ca. 25 deltagere.

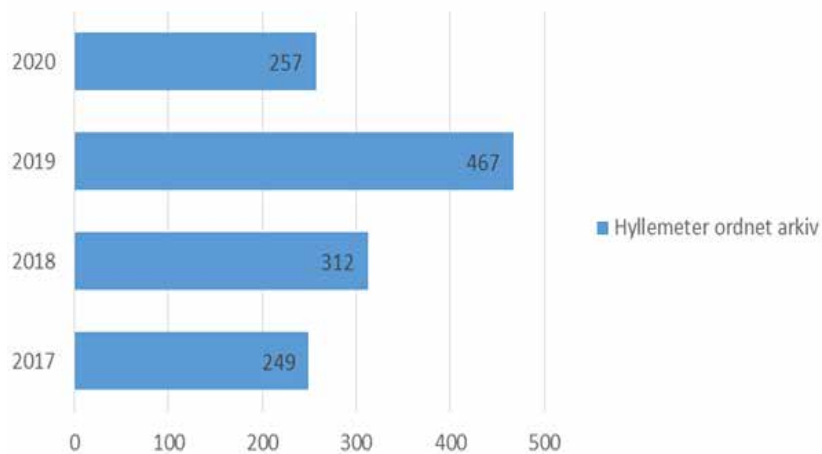
Avdelingen holdt innlegg på digitalt arkivlederseminar med blant annet presentasjon av nytt tjenestetilbud til kostpris – deponeringsbistand.

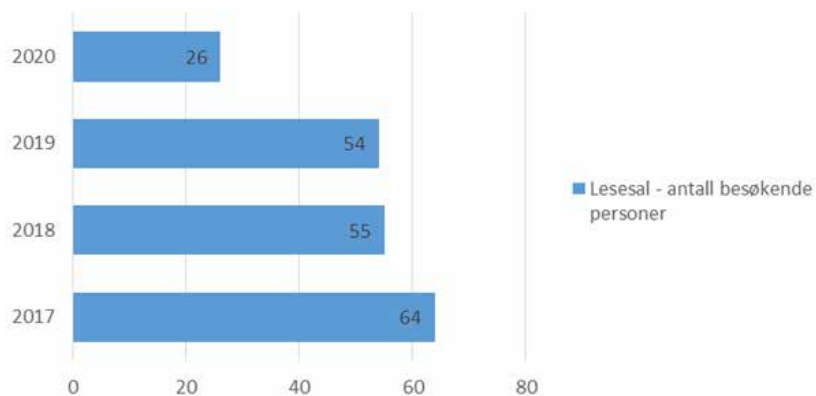

Avdeling arkivforvaltning

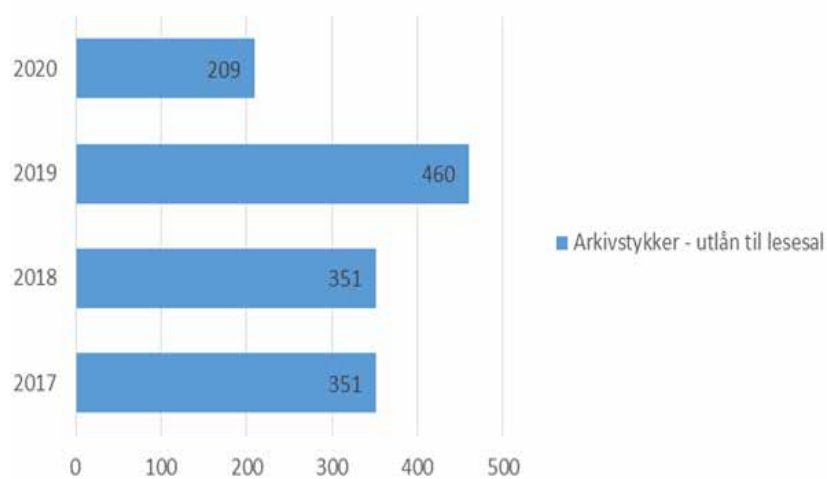
Hyllemeter ordnet arkiv

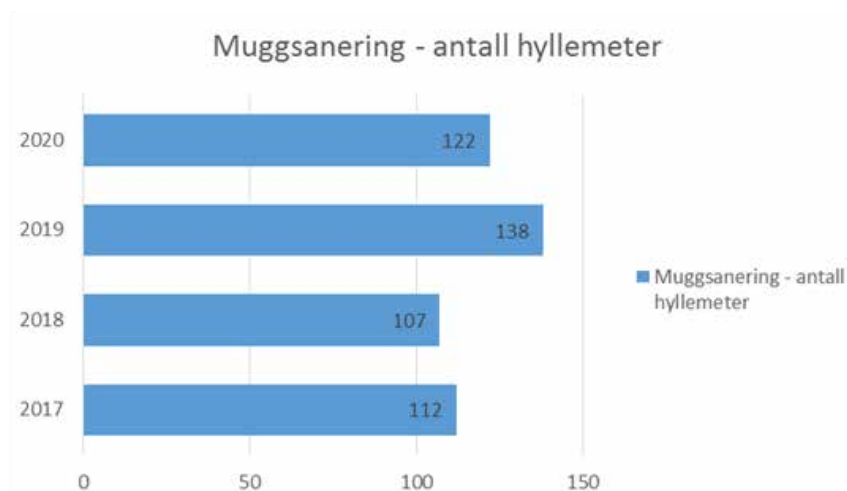
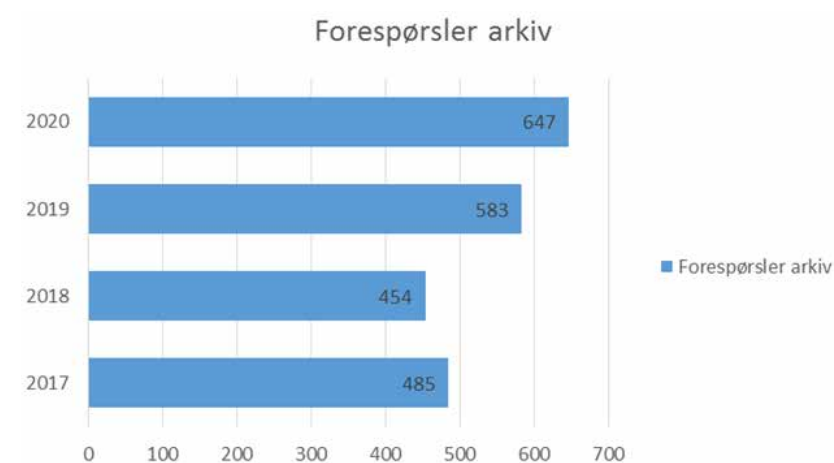
Lesesal - antall besøkende personer

Arkivstykker - utlån til lesesal

Avdeling arkivforvaltning

Nedgangen i antall hyllemeter ordnet arkiv, skyldes i all hovedsak økt etterspørsel etter betalte prosjekter.

Den store variasjonen i antall hyllemeter deponert arkiv, skyldes forhold i eierkommunene. Mange eiere deponerte mye materiale i 2019, og har således ikke klargjort nye arkiv for deponering. Samtidig er det naturlig å tenke seg at korona-situasjonen har begrenset eiernes muligheter til å prioritere dette arbeidet i 2020.

Nedgangen i antall besøk til lesesalen, og antall utlånte arkivstykker til lesesalen skyldes utelukkende korona-situasjonen.

Avdeling digitalisering

Avdeling digitalisering har ansvar for å tilby eierne tjenester innen mediekonvertering/digitalisering av papirarkiv til kostpris.

Tjenestetilbudet omfatter følgende; deponeringsbistand, klargjøring av arkiv til mediekonvertering/skanning, ordning av ikke-betjenbare arkiv til mediekonvertering/skanning, mediekonvertering av arkiv.

Avdelingen har hatt 5 digitaliseringsprosjekter gående gjennom 2020. Materialet som er inne til digitalisering/mediekonvertering er i stor grad arkiver etter kommunenes tekniske avdelinger, og omhandler som oftest Plan, byggesak, oppmåling, vann og avløp.

2020 har vært et år preget av hjemmekontor for mange saksbehandlere i eierkommunene til IKA Kongsberg. Erfaringer fra året tilsier at tilgang på digitaliserte dokumenter har vært til stor hjelp i gjennomføringen av arbeid hjemmefra.

Det har i løpet av 2020 blitt gjennomført et pilotprosjekt på skanning av personalarkiv. IKA Kongsberg tar sikte på å kunne tilby denne tjenesten til eierne i 2021.

Avdelingen har totalt 9 årsverk inkl. avdelingsleder.

Deponeringsbistand

Avdelingen har, hvis det er ønskelig fra eiers side, bistått med henting/frakt av arkiver i forbindelse med digitaliseringsprosjekter. Arkivene kan sendes i en eller flere omganger etter behov. Tjenesten inkluderer også ompakking til godkjente arkivbokser.

Fakta

- 15 dagsverk er benyttet til henting og pakking av arkiv.
- I 2020 ble det hentet 190 hyllemeter som del av digitaliseringsprosjekter.

Ordning og klargjøring av arkiv til mediekonvertering

Avdelingen tilbyr ordning av arkiver som skal digitaliseres/mediekonverteres. Arkivene vurderes opp imot IKA Kongsbergs minimumskrav om grovordnede arkiver før deponering. Er ikke kravet om grovordning oppfylt ved prosjektoppstart vil dette måtte inngå i tjenesten. Er det ønskelig med ordning utover minimumskravet kan dette avtales nærmere. I tillegg til ordning vil det også være behov for å klargjøre materialet til skanning/mediekonvertering. Denne prosessen består av at materialet renses for stift, binders, plast-mapper og andre materialer som er til hinder for mediekonverteringen.

Det har i løpet av 4. kvartal av 2020 blitt undersøkt om det vil være mulig å ordne ferdig digitalisert materiale ved hjelp av maskinlæring (AI). Resultatene av undersøkelsene har vært lovende, og gjør at avdelingen i 2021 vil se etter eierkommuner som kan tenke seg å være med i et pilotprosjekt rundt digital ordning.

Fakta

- 8 årsverk er benyttet til ordning og klargjøring av arkiv til mediekonvertering.
- Det har i løpet av 2020 blitt ordnet og klargjort 230 hyllemeter til mediekonvertering.

Avdeling digitalisering

Betjening

Som del av digitaliseringstjenesten tilbys «scan on demand» som innebærer prioritert skanning/mediekonvertering ved arkivforespørsler. Avdelingen har merket i 2019 og 2020 en betraktelig økning i arkivforespørsler, og ser dette i sammenheng med større avleveringer av arkiv. Det har derfor vært fokus på at arkivforespørsler i minst mulig grad skal gå utover den generelle produksjonen av digitalisert materiale.

Skanning/mediekonvertering

Det har siden mars 2020 vært fokus på å holde produksjonen av mediekonverterte dokumenter, selv med de restriksjonene/ulempene koronaepidemien har medført. Blant tiltakene som ble iverksatt var muligheten for hjemmekontor med fjernstyring av arbeidsplass og skanner. Resultatet ble et lavere trykk ved IKA Kongsbergs lokaler, og et tilnærmet likt resultat på produksjon som foregående år.

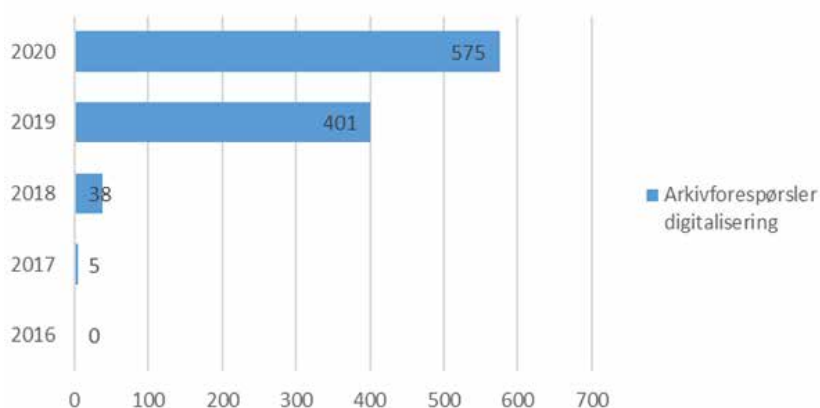
Fakta

- 8 årsverk er benyttet til mediekonvertering.
- Det har i løpet av 2020 har 230 hyllemeter blitt mediekonvertert fra papir til digitale dokumenter.

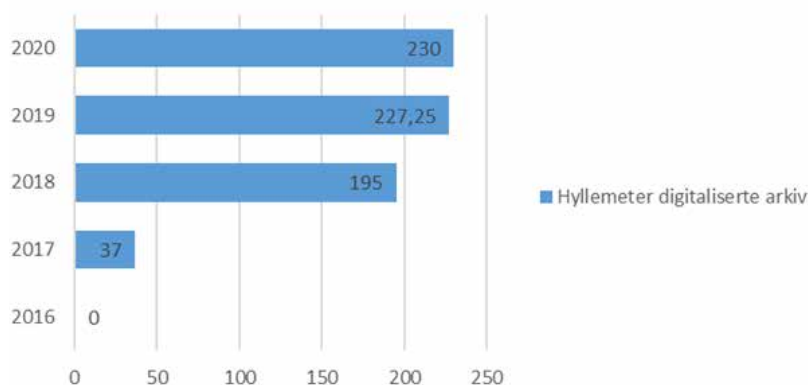
Kurs og opplæring

Avdelingen har i 2020 bistått Modum kommune som har ønsket å digitalisere byggesaks arkivene sine på egenhånd.

Arkivforespørsler digitalisering

Hyllemeter digitaliserte arkiv

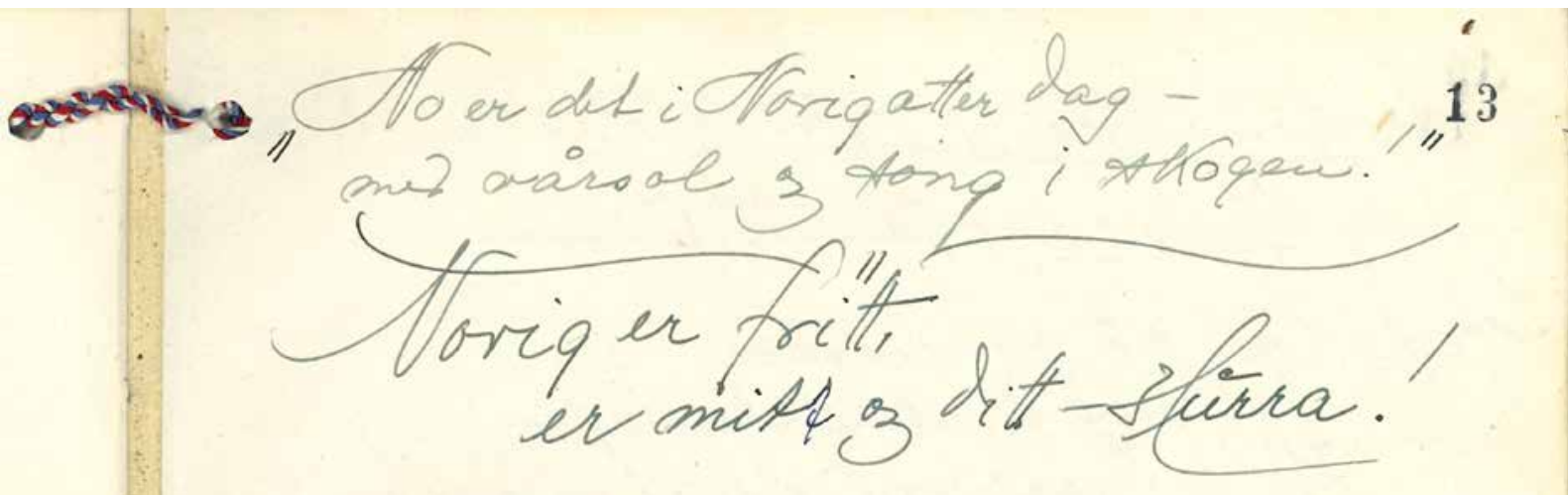

Tekst: Nils Olav Berge-Rekkedal, Bjørn Ole Hovda og Magnus Klausmark ved Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark (IKA Kongsberg)

Frigjeringa av kommunane

Artikkel til 75-årsjubileet for frigjeringa den 8. mai 2020

Den 8. mai 2020 er det 75 år sidan den norske frigjeringa frå den tyske okkupasjonsmakta. I dette høvet vil IKA Kongsberg kaste ljøs over kommunane si rolle i overgangen frå totalitært diktatur attende til demokrati.

Det er ikkje ofte ein finn utbrot av sterke kjensler eller poesi i møtebøkene til kommunestyra, men her i møteboka frå Seljord heradstyre stend denne overskrifta som me kanskje kan ta som ein prolog til etterkrigstida, truleg skrive av mellombels ordførar Lavrants Rui: «'No er det i Norig atter dag med vårsol og song i skogen!' Norig er fritt, er mitt og ditt – Hurra!».

Krigstida - Då kommunen vart del av statsdiktaturet

I si moderne form har Noreg hatt demokrati på lokalplan sidan formannskapslovane i 1837. Dette berre med eit dramatisk brot på litt over 4 år under okkupasjonen. Kommunane vart då sentralstyrde av nazi-staten. Det fascistiske førarprinsippet vart innført på lokalnivået frå 1941. Ordføraren som til då hadde vorte vald av kommunestyret, vart no ombytt med ein ordførar innsett av Innanriksdepartementet. Det er tydelege spor i arkiva av at folkestyret vart avskaffa. «Ordførarens vedtaksbok» fekk same maktstatus som det møteboka til kommunestyret hadde hatt tidlegare. Det fanst andre styre, råd og utval under okkupasjonen, mellom anna det såkalla «Herredstinget», men desse var òg utnemnde ovanfrå og hadde berre ei rådgjevande rolle. *Ein* person skulle gjera vedtaka aleine, og kommuneval kunne ein sjå langt etter. ¹

Kommunane vart ikkje berre nazifiserte i form. Styresmaktene hadde òg eit mål om å byte ut mannskapet med lojale NS-medlemer. Viktigast var det å få sett inn NS-ordførar. Målet var dessutan å byte ut rådmenn og funksjonærar, men her gjekk prosessen saktare då ein gjerne måtte ta omsyn til kunnskapar og kvalifikasjonar. Sjølv om den nazistiske staten klarte å innføre nyordninga i kommunane utan å møte nokon særleg samla eller uttalt motstand, gjekk i stor grad den kommunale sakshandsaminga vidare etter innarbeidde rutinar og framgangsmåtar. På mange vis arbeidde altså funksjonærane som før. Ja, nokre seier jamvel med glimt i auget at mot 'den kommunale treigskapen' kjempa sjølv nazistane forjebes.²

Allereie oktober 1940 freista statsmakta å tvinge lærarane til å underteikne ei lojalitetserklæring om «den nye tids krav». Dei nekta på grunnlag av sitt kall og samvit, og samla seg om ei moterklæring. I fyrste omgang trakk staten attende kravet. Dei fleste kommunale tenestemennene vart inspirerte av dette og protesterte med same erklæring som lærarane då minister Hagelin i 1940 ville tvinge funksjonærane til å støtte NS «på alle måter». ³ Statens kamp for nazifisering og innsetjing av NS-folk gjekk likevel vidare. Til dømes fekk alle funksjonærane i Kongsberg kommune klar melding om å møte opp då NS-justisminister Riisnes skulle tale i oktober 1941. Dei som ikkje møtte vart ført opp på ei liste. Seinare vart slike møte helde i arbeidstida, slik at det skulle verta vanskelegare å ignorere innkallinga.⁴

Noreg er fritt! Kva no?

Allereie før den tyske okkupasjonsmakta i Noreg formelt kapitulerte den 8. mai 1945 låg det klare planar for kva som skulle gjerast i kommunane. I møteboka til Nissedal heradstyre kan me lesa at dei som hadde vore med i den sivile delen av Heimefronten, visste kva som skulle skje når signalet gjekk. I Telemark sendte den nye mellombelse fylkesmannen ut telegram natta til den 9. mai. Denne vart i Nissedal motteke klokka 02.00. Ordren den nye mellombelse ordføraren fekk, gjekk ut på å ta kontroll over kommunen frå klokka 06.00 same morgon. Ordføraren skulle peike ut personar til å sitja i eit mellombels kommunestyre som skulle godkjennast av fylkesutvalet. Dei nye medlemene måtte, i følgje resolusjonen frå London-regjeringa, ha vist «en fast nasjonal holdning under okkupasjonstiden». ⁵ Desse kommunestyra var i funksjon til hausten 1945 då det sist valde kommunestyret før krigen overtok og fungerte ut året. Det vart helde nytt kommuneval siste halvdel av 1945. Det nye kommunestyret skulle berre sitje i to år, 1946-47. Etter dette skulle valperiodane få ei lengde på fire år.

Etter frigjeringa byrja arbeidet med å gå igjennom vedtak frå okkupasjonstida for å undersøkje kva som måtte gjerast om. Normalt vart alle offentleg tilsette NS-medlemer oppsagde og ofte straffefølgde. I møteboka til heradstyret i Nissedal kan me lesa om det fyrste det mellombelse kommunestyret prioriterte: «*Dette styre gjekk så igang med å reinske ut alle nazistar som sat i kommunale stillingar, styrer, utval og råd. Måndag den 14. mai var det nye folk overalt der det i okkupasjonstida var nytta slike som var medl. av N.S. Demokratiet var innført på nytt i kommuna, etter at N.S.-styret hadde vart i 4 år, 3 månader og 6 dagar.*».

Mannen fekk ikkje attende dei verva han hadde hatt i 1940, fordi kommunen rett og slett trudde han ikkje hadde ynskje om det. Dermed byrja folk i bygda å prate og sladre. Det var alvorleg for ein som engasjerte seg i lokalmiljøet rett etter krigen å få slikt klagemål mot seg. Mannen skriev: *«Har eg gjort noko galt so kom fram med det. Etter som bygdesladderer gjeng skal eg havt for mykje samkvem med nasistar [...] Har desværrer blitt vald med i ymse styre under okkupasjonstiden, men eg prøva på vera mest mogleg nasjonal.»* Vidare skriv han at han har unngått tyskarar så godt det lét seg gjere. Han hadde rett nok delteke i tyskararbeid, men heilt ufriviljug fordi nekting vart rekna som sabotasje. Mannen avslutta brevet til formannskapet med å skrive at *«No når vi har fått att eit rettferdig rettsvæsen, må ein kunde forlange tydelege og klare bevis for at ein har gjort noko galt, og ikkje dømast etter folkerykte»*.

Overgangen frå diktatur til demokrati i kommunane gjekk altså rimeleg kvikt og effektivt, men som dømet over viser var det òg uro og uvisse hjå folk. I tillegg til oppgjeret med det som hadde vore, låg fokuset sjølvstøtt og på attreising. Samfunnet var på denne tida sterk prega av fellesskapskjensle og framstegstru, men det skorta på ein del materielle varer. Vegen vidare skulle framleis krevja ein god innsats frå det norske folket.

«Leggja godviljen til so bygda og landet pånytt kan koma til å vekse og blomstre»

Desse orda var eit ynskje frå den mellombelse ordføraren i Bø før kommunestyremøtet 11.mai 1945. Det er nok naudsynt med ein god dose godvilje når ein skal attreise eit land frå djup krise. Det er så mange sider ved samfunnsutviklinga som tok ein annan veg enn den planlagde. Staten har sjølvstøtt det overordna ansvaret for å styre skuta i rett retning, men på mange måtar er det kommunane som er det næraste forvaltningsnivået for folk flest. Kommunane hadde ansvaret for skulestell, kyrkjebygg og kyrkjegard, sosialstell, helsestell, arbeidspolitikk, bustadpolitikk, næringsliv, samferdsle og tekniske oppgåver, e-verk, forsyning og rasjonering, og mykje anna. Som me ser hadde kommunane eit breitt spekter av oppgåver, og ekstra utfordrande må det ha vore å løyse desse i krisetider.

Bak namn som forsyningsnemnda, rasjoneringsnemnda, prisnemnda, byggenemnda, kabelnemnda og vedutvalet skjuler det seg eit apparat som arbeidde under og etter krigen for å tryggje dei grunnleggjande behova til innbyggjarane. Arkiva etter desse og andre nemnder, utval og avdelingar viser sjeldan boblande entusiasme over frigjeringa, men går heller rett på sak for å utføre den funksjonen dei er sett til. Viss ein leitar i dei kommunale arkiva etter avdeling for «Frigjering» og «Attreising etter krigen», så vil du diverre ikkje finne henne. Desse arkiva er samlingar med massive mengder informasjon om administreringa og drifta av ein kommune, og så må forskarar, historikarar og andre prøve å samle og skilje ut informasjon for å finne ut av ulike tema, historier og fenomen.

I juni 1939 vart det vedteke ved lov at alle kommunar i Noreg skulle ha ei forsyningsnemnd, som eit tiltak mot krisa som låg i lufta. Denne skulle ha det overordna ansvar for at kommunen hadde full oversikt over kva som rørde seg kring forsyning av matvarer, brensel og andre naudsynte varer. I tillegg skulle den setje ut i livet dei tiltak dei sentrale styresmaktene hadde sett i verk for å sikre forsyninga.⁶ Enkelt og greitt skulle dei passe på at alle innbyggjarane fekk tilgang til viktige mat- og forbruksvarer gjennom rasjoneringstiltak. Ingen skulle få kjøpe meir enn andre. Så kom frigjeringa den 8. mai. Likevel lét ein, som med

⁶ Liv Mykland og Kjell-Olav Masdalen, *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap. Kommunene, Universitetsforlaget 1987: 277*

eit plaster, krisenemndene sitje på såret til ein såg at det grodde greitt. Dei fleste rasjoneringstiltaka vart avvikla innan 50-talet.⁷

I tillegg til matvarer, brensel og andre naudsynte varer for dagleglivet, vart kommunane i 1946, òg pålagde av Forsynings- og gjenreisningsdepartementet å ha byggenemnder. Kva betre namn kunne ein vel ha funne for denne nemnda som skulle regulere attoppbygginga av landet? Oppgåva til byggenemnda var å rasjonere byggemateriale og å førebu søknadar om dette frå kommunen.⁸ Saman med husnemnda, som skulle vurdere lånesøknader og byggeplanar for bustader og småbruk, kan arkiva herifrå fortelje ein del om den fysiske oppbygginga i etterkrigsåra.⁹

I samanheng med rasjoneringa, vart det òg regulert kva ulike varer og tenester skulle koste. Det var klare og strenge reglar for oppslag av prisar og merking med prislappar. Ei liste frå Tønsberg prisnemnd frå 1949 over maksimalpriser for utleige av bryllaupsklede viser at leige av ein brudekjole av brokade ikkje kunne koste meir enn 42 kroner og 50 øre. I 1952 fekk prisnemnda signal frå bransjen i byen om at det var ynske om høgare priser: «Fru Erlandsen uttaler at det nu er vanskelig med utleie da det er mer å få kjøpt, og til de nuværende priser for nyanskaffelser lønner det seg ikke å fortsette med utleie, særlig etter de nuværende leiepriser.» En annen utalte: «Folk forlanger mere moderne ting, og til de nuværende utleiepriser lar det seg ikke å anskaffe nytt.» Tønsberg priskontrollnemnd innsåg at det kunne være noko i dette, sidan tekstilrasjoneringa allereie var avslutta. Dette talde for at folk ville nytte seg mindre av utleige av klede, og at bransjen i større grad måtte kunne regulere seg sjølv.

Frå 1949 hadde herberge og serveringsstader (òg kalla hotell og restaurantar) i Buskerud, Vestfold og Telemark moglegheita til å bestemme prisane på smørbrød sjølv. Året etter ville priskontoret for dei tre fylka ha oversikt over korleis dei hadde bruka fridomen, og om det eventuelt var behov for ein maksimalpris. Kontrollnemnda i Tønsberg laga ein detaljert rapport, og dermed har vi i arkiva ei detaljert liste over smørbrødprisar frå byen i år 1950. Kjekt å ha!

Herrelause og bortkomne radioar

Det er ei kjent sak at mange høyrde på radiosendingar illegalt under krigen, men òg etter frigjerings spelte radioen ei viktig rolle i informasjonsflyten. Mange hadde vortne nøydde til å levere inn apparata sine under okkupasjonen, og det var eit sterkt ønske om å få dei attende.

I tida etter krigen kunne ein søkje til oppgjørnemnda i kommunen om å få utlevert radioapparat viss det hadde vorte teke under krigen, og ein kunne vise til såkalla nasjonal haldning. I Gjerpen kommune kom det inn 130 søknadar om «herrelause radioar» som vart inndelte i ulike grupper etter behov. Om «Gruppe 1» kan ein lesa: «Denne består av folk som er de absolutt mest trengende. Det er vesentlig eldre og/eller syke folk, som sårt trenger en radio til oppmuntring i tilværelsen, og som på ingen måte har råd til å kjøpe en selv». Mange eldre sendte inn søknadar. Ei eldre enke skreiv at dei hadde hatt ein eldre Philips-radio som vart innlevert på Borge skole den 11. september 1941 i mannens namn. Over 80 år gammal

⁷ <https://lokalhistoriewiki.no/wiki/Rasjonering>

⁸ Liv Mykland og Kjell-Olav Masdalen, *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap. Kommunene, Universitetsforlaget 1987: 277*

⁹ Liv Mykland og Kjell-Olav Masdalen, *Administrasjonshistorie og arkivkunnskap. Kommunene, Universitetsforlaget 1987: 255*

med berre trygd og 150 kroner i inntekt i året frå eit utleid jordstykke, såg ho seg ikkje råd til å kjøpe nytt og sette si von til oppgjersnemnda.

Andre sendte ut etterlysning etter det same apparatet dei hadde vortne fråteke under krigen. Kommunesekretæren i Siljan sendte i desember 1945 ei liste over bortkomne radioar og eigarane deira til politikammeret i Larvik. Kanskje radioane hadde hamna i byen? Ein person sakna sin Philips modell 1937 med slitasje ved høgre stillingsskrue. Ein annan fekk aldri att sin Radionette frå reparasjon i 1941, men hadde fått vite at den i februar 1945 var på Victoria Terrasse. Me veit diverre ikkje om eigarane vart sameinte med apparata sine.

Spor i arkiva

Eit fritt Noreg var draumen dei fleste nordmenn fekk oppfylt den 8.mai 1945, men som me veit var det òg ei vanskeleg tid i vente. Etter frigjeringa og mange år framover venta eit stort og variert arbeid på kommunane. Dei tok del i den nasjonale dugnaden med å få landet på rett kjøll, og hadde sine oppgåver å løyse, frå attinnføring av lokaldemokratiet til smørbrødkontroll. Spora frå vegen vidare er mange, men ikkje alle er like djupe og lette å sjå. Dei kommunale arkiva inneheld ein del slike spor, men òg – viss ein brukar litt tid på det – vil ein sjå eit større, meir omfattande bilete av rolla til kommunane i denne viktige tida i norsk historie.

Sjå vidare for bilete av eksempla beskrivne i teksten.

Utleige av klede

M a k s i m a l p r i s e r
for
utleie av klær i Tønsberg.

----- d.a.
Med hjemmel i brev av 5. januar/fra Priskontoret
for Buskerud, Vestfold og Telemark, prisinspektøren i Tønsberg
fastsattes følgende maksimalpriser for utleie av klær i Tønsberg.

§ 1.

Maksimalpriser.

Uten kontrollnemndas samtykke er det forbudt å ta
eller kreve høyere priser enn disse:

Herreklær.

1. Livkjoledress.

a. Hel dress med hvit vest	kr. 19,-
b. Do med sort vest	" 18,-
c. Livkjole alene	" 11,50
d. Do med sort vest	" 15,-
e. Benklær	" 4,50
f. Hvit vest	" 4,50
g. Flosshat eller chapeauclaque	" 4,-

2. Smoking, sjakett eller diplomatdress.

a. Hel dress	" 15,-
b. Jakke	" 10,-
c. Benklær	" 4,50

3. Hvit skjorte med snipp, sløyfe og knapper.

" 5,50

4. Sko.

" 2,50

Dameklær.

1. Brudekjole.

a. Av brokade	" 42,50
b. Av silke, bobinett, chiffon og georgette	" 38,-
c. Underkjole	" 4,50
d. Slør ferdig oppsatt	" 9,-
e. Diadem, ferdig oppsatt	" 2,50

§ 6.

Prisoppslag og prismerking.

Forretningene skal ha oppslag på et sted som er lett
synlig for kundene med tydelig oppgave over samtlige priser.
Det kan bare brukes prisoppslag som er godkjent og underskrevet
av kontrollnemnda.

Alle klær skal være merket med prislapper. Dessuten
skal det i hvert enkelt klesplagg være innsydd en prislapp av
tøy, hvor prisen og klesplaggets nummer er påskrevet med navne-
blekk e.l.

Saman med rasjonering var priskontroll eit viktig verkemiddel for å sikre tilgang til varer og tenester fleire år etter frigjeringa. Her er det utleige av stasklede som vart regulert.

Kjelde: Saksarkiv etter prisnemnda i Tønsberg

Tønsberg _____, den 11 / 11 1950

Rapport

fra Tønsberg Kontrollnemnd, _____
 til Priskontoret for Buskerud, Vestfold og Telemark.

Avgitt av: Kontrollør Asbj. Olsen.

Smørbrødpriser på hoteller og restauranter.

År 1950 den 11. november foretokes kontroll
 over priser på smørbrød i følgende hoteller
 og restauranter :

Håndverk og Industriforeningens Cafe:

Smørbrød med :	
Bacon m/egg	kr. 1,50
Speilegg	" 0,80
Egg og ansjos	" 0,90
Gjøkalverull	" 1,25
Kalverull	" 1,15
Oksebryet	" 1,15
Skinkerull	" 1,15
Skinkestek	" 1,15
Srevelat	" 0,90
Ital. Salat	" 0,90
Gauda og Nøkkelost	" 0,40
1 Kaffe	" 0,50
1 The	" 0,50
	<i>+ 10%</i>
Ferdigskrevet prislister fremlagt.	

Automatkafeen.

Skinkestek	kr. 1,40
Kokt skinke	" 1,40
Okserull	" 1,40
Karbonade	" 1,10
Spekepølse	" 1,40
Norsk Røkelaks m/egg	" 3,30
Patent bacon	" 2,00
Speilegg	" 1,00
Reker	" 1,40

Hotella og restaurantane i Buskerud, Vestfold og Telemark fekk bestemme prisane på smørbrød sjølv frå 1949, og det møtte sjølvsgatt kontrollertast at dei ikkje misbruka tillita. Eitt med gjøkalverull og ein kaffi takk!

Kjelde: Saksarkiv etter prisnemnda i Tønsberg

Herreløse radioar

Herr lensmannen i Gjerpen,
Frogner pr. Skien.

Vedlagt oversendes 121 søknader om tildeling av herreløse radioapparater. Det vil senere bli oversendt noen få som har fått utsettelse med søknaden på grunn av ferie o.l.

En tør be om at søknadene må bli påført attest om nasjonal holdning under okkupasjonen, bevitnelse om at søkeren har innlevert sitt apparat og senere ikke har fått det tilbake.

Gjerpen oppgjørsmnd, 21. august 1948.

Sauve Prætor

Søknader om tildeling av herreløse radioapparater.

I henhold til stortingsmelding nr. 24 1948 er der adgang til å søke om å komme i betraktning ved den forestående utdeling av herreløse radioapparater.

Det er kun personer som har mistet apparatene sine under krigen, og som senere ikke har hatt råd til å gjenskaffe radio, som kommer i betraktning ved utdelingen.

Søknadene må inneholde:

1. Søkerens navn.
2. Alder og stilling.
3. Bopel.
4. Husstandens størrelse.
5. Inntekts- og formuesforhold for 1939/1947. (Bevitnet av ligningsvesenet).
6. Opplysning om nasjonal holdning under okkupasjonen. (Bevitnet av politi eller lensmann).
7. Bevitnelse fra politi eller lensmann for at radioapparatet ble inndratt av tyskerne, og senere ikke er kommet til rette.
8. Eier eller disponerer søkeren eller noen av hans husstand radioapparat?
9. Ønsker søkeren i tilfelle apparat til lysnett eller batteri?

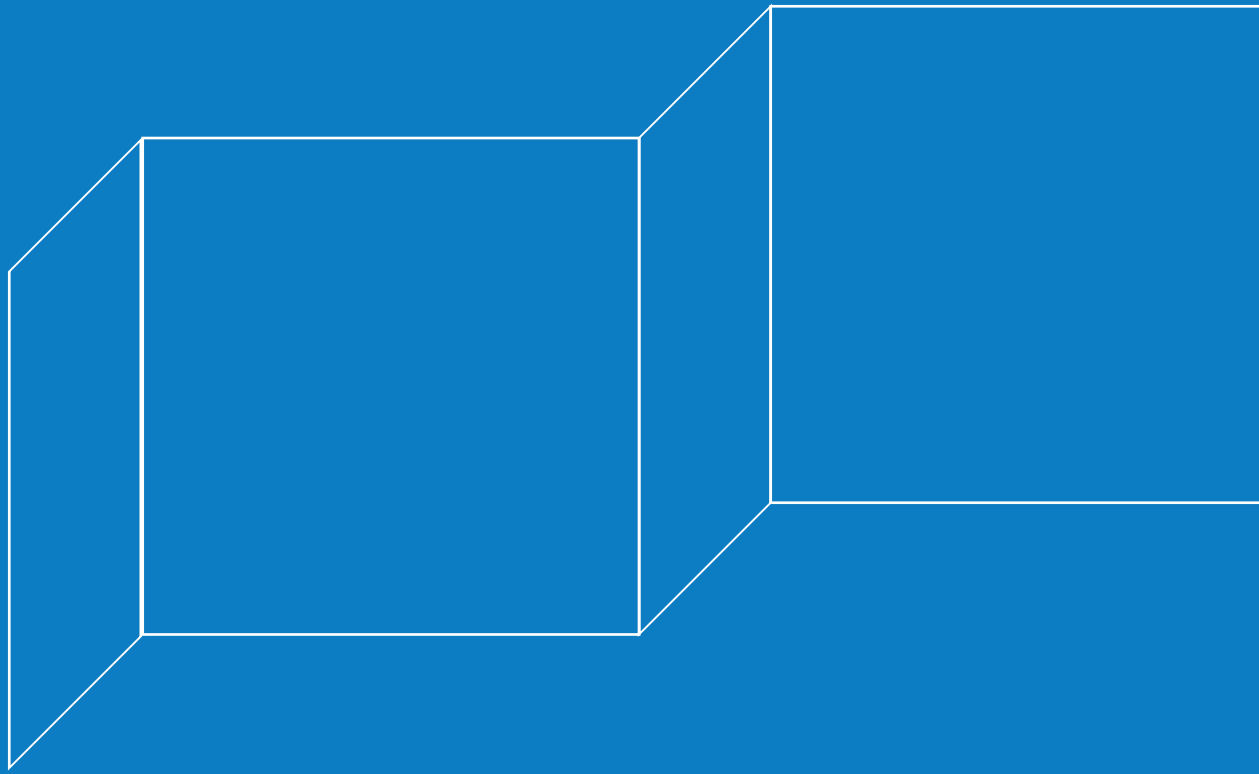
Søknader for Gjerpen, Solum og Skien sendes direkte til de respektive oppgjørsmndr, Skien, og må være innkommet innen 15. august d. å.

Ubemidlede blinde, syke, gamle og vanføre personer som ikke ble rammet av den tyske inndragning av apparatene og som ikke har råd til å anskaffe radio, har adgang til å søke Radiogavefondet om utlån av apparat. Søknader av denne art skal ikke behandles av oppgjørsmndra, men sendes direkte til Radiogavefondet.

Oppgjørsmndene i Gjerpen, Solum og Skien, 16. juni 1948.

Radioen spelte ei viktig rolle òg etter krigen, og det vart mellom anna stilt krav om nasjonal haldning for å få utdela eit apparat frå kommunen.

Kjelde: Saksarkiv etter oppgjørsmndra i Gjerpen

IKA Kongsberg
Frogs vei 48
3611 Kongsberg
Telefon: 32 76 40 20
E-post: postmottak@ikakongsberg.no

www.ikakongsberg.no
www.facebook.com/ikakongsberg
www.flickr.com/photos/ikakongsberg
www.twitter.com/ikakongsberg